

Raadsvergadering d.d. : 30 januari 2020

Agendapunt : Gemeentelijk Rioleringsplan 2020-2024

Onderwerp : Vaststellen Gemeentelijk Rioleringsplan 2020-2024+bijbehorende stukken

Portefeuillehouder : wethouder B.A. Luinge

Datum : 3 december 2019

Onderwerp

Vaststellen Gemeentelijk Rioleringsplan 2020-2024 en bijbehorende stukken.

Voorgesteld besluit

1. Vaststellen Gemeentelijk Rioleringsplan 2020-2024.
2. Vaststellen Verordening Subsidie afkoppelen voor de periode van vijf jaar met een plafondbudget van €5.000,-/jaar.
3. Vaststellen Verordening afvoer hemelwater en grondwater.

Inleiding

Om een goedwerkend en robuust water- en rioolsysteem te borgen, hebben we ons beleid vastgelegd in een Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP). Volgens de Wet Milieubeheer zijn we als gemeente verplicht om een vastgesteld GRP te hebben. Doorgaans wordt dit voor een periode van vijf jaar vastgesteld. Het vigerende plan loopt 31 december 2019 af en het plan dat nu wordt aangeboden loopt van 2020 tot en met 2024. Op hoofdlijn blijft het huidige beleid gelijk, met extra aandacht voor klimaatadaptatie en het vergroten van het waterbewustzijn van onze inwoners.

Daarnaast willen we graag dat inwoners zelf zoveel mogelijk regenwater afkoppelen, zeker als we als gemeente investeren in de aanleg van een regenwaterriool. Een verordening afvoer hemelwater en grondwater kan ons daarbij helpen. Met deze verordening kunnen we ook problemen van de drukriolering veelal oplossen, aangezien dit vaak gaat om illegaal aangesloten regenwater dat systemen verstoort. Omgekeerd willen we onze inwoners stimuleren om zoveel mogelijk regenwater af te koppelen. Om die reden willen we aansluiten bij Operatie Steenbreek (een landelijke organisatie die campagnes houdt en faciliteert in het vergroenen van de gemeente) en tevens een subsidieregeling instellen voor het afkoppelen van regenwater.

Beoogd effect

- Het instandhouden en verder verbeteren van een duurzaam en robuust water- en rioleringsstelsel in het bebouwd gebied.
- Wateroverlast zoveel mogelijk beperken en voorbereid zijn op klimaatverandering.
- Zo laag mogelijke rioolheffing.
- Waterbewustzijn van onze inwoners vergroten.
- Gebruikers worden zonedig gewezen op hun eigen verantwoordelijkheid.

Argumenten

1.1 We kunnen ons water- en rioolsysteem optimaal beheren.

We willen voorbereid zijn op de toekomst een robuust water- en rioolstelsel. Investeringskosten doen we alleen als dat bijdraagt aan de gestelde doelen in het GRP. We hebben ons stelsel goed op orde, er is geen achterstallig onderhoud en we hebben goed inzicht in de werking van het stelsel. Dat is een voorwaarde voor goed beheer. Het op orde houden van het stelsel en vergroten van het inzicht is een continu proces.

We willen (water)overlast zoveel mogelijk beperken, maar voorkomen kan niet. Het is belangrijk dat onze inwoners dat begrijpen en ook zelf een steentje kunnen bijdragen aan het robuust maken van ons water- en rioolstelsel.

We werken samen in clusterverband en in de regio Groningen en Noord Drenthe om kennis te delen en projecten waar mogelijk samen uit voeren. Samenwerking is geen doel op zich, maar doen we als dat bijdraagt aan het verlagen van kosten, vergroten van kennis/kwaliteit of het verminderen van kwetsbaarheid.

1.2 Rioolheffing zo laag mogelijk houden.

Doordat we vorige planperiode zijn overgestapt naar het ideaalcomplex en dus geen nieuwe kapitaallasten meer krijgen, kunnen we de rioolheffing op een constant niveau houden (behoudens inflatiecorrectie). Ook op lange termijn blijft de rioolheffing laag, in tegenstelling tot de landelijke ontwikkeling van de rioolheffing (stijgende lijn, door met name toenemende kapitaallasten). Onze rioolheffing is laag ten opzichte van het landelijk gemiddelde van €196, maar ook laag ten opzichte van de gemeenten in onze samenwerkingsregio.

1.3 We willen open en transparant zijn in onze werkwijze en onderbouwing.

Het is voor iedereen (zowel intern als extern) duidelijk wat onze doelen zijn, op welke manier we ze willen bereiken en welke kosten hiermee gemoeid zijn. Dit alles is opgenomen in het GRP.

2.1 Duurzame maatregelen stimuleren

De gemeente Aa en Hunze heeft het voornemen om de komende jaren nog meer verhard oppervlak af te koppelen van het gemengde rioolstelsel. Hiervoor zijn diverse afkoppelprojecten gepland. Wij stellen u in dit verband voor om een subsidieverordening vast te stellen en in te stemmen met een jaarlijks subsidieplafond van €5.000,-.

Bij afkoppelen wordt schoon hemelwater niet meer geloosd op het gemengde rioolstelsel, maar rechtstreeks afgevoerd naar de bodem of het oppervlaktewater. Het is een duurzame, milieubewuste en toekomstgerichte aanpak om het rioolstelsel te optimaliseren. Af en toe komen er vragen binnen van particulieren en bedrijven, meestal als zij (ver)bouwen of uitbreiden, hoe het best kan worden omgegaan met het hemelwater. In bijna alle gevallen is het beter dit hemelwater af te koppelen van het gemengde riool. Dit vraagt echter een investering, waar tot op heden geen bijdrage van de gemeente Aa en Hunze aan toegekend kan worden. Dit leidt vaak tot het niet uitvoeren van de, vanuit gemeentelijk oogpunt gezien, optimale oplossing. Voor nieuwbouw is het verplicht het hemelwater gescheiden van het huishoudelijk afvalwater af te voeren. Dit mag volgens de bouwverordening niet worden aangesloten op de riolering. Er bestaat behoefte aan een stimulering om ook de bestaande verharde oppervlakken af te koppelen. Om ook in die situaties waar geen afkoppelproject in uitvoering is, maar een bewoner wel wil afkoppelen, is het wenselijk om ook daarvoor de stimuleringsbijdrage van toepassing te verklaren.

Het budget is met name bedoeld voor huishoudens (ingeschat op 10-12 aanvragen per jaar), grote oppervlakken worden als een apart project opgepakt en indien doelmatig opgenomen in het uitvoeringsprogramma. In afkoppelprojecten van de gemeente wordt in het project apart rekening gehouden met een budget voor stimuleringsbijdragen voor particulieren. In deze projecten worden alle aangesloten woningen actief benaderd om af te koppelen.

3.1 Optimaal benutten van investeringen

Als gemeente investeren we veel aan het afkoppelen van regenwater. Hierdoor wordt ons stelsel robuust en we willen graag dat zo'n investering optimaal wordt benut. Afkoppelen van particulier terrein gaat altijd in overleg met de bewoners, maar in sommige gevallen kan het

helpen dat wij hiervoor een regeling hebben. Veel gemeenten in de regio hebben een dergelijke verordening ook vastgelegd of zijn voornemens dat te doen.

De verordensingsbevoegdheid omvat twee onderdelen:

1. Het stellen van voorwaarden aan het lozen van afvloeiend regenwater of van grondwater op of in de bodem of in een riool.
2. En het beëindigen van lozingen van afvloeiend regenwater of van grondwater in een vuilwaterriool (afkoppelen).

De verordensingsbevoegdheid beperkt zich tot de omgang met afvloeiend regenwater en grondwater. Het afkoppelen beperkt zich tot het gemengde riool en niet de andere vormen van riool en bodem.

Indien de verordening zal worden ingezet om regenwater af te koppelen, dan zal dat op kosten van de gemeente gebeuren, tenzij er sprake is van oneigenlijk gebruik van het systeem, zoals drukriolering waar geen regenwater op mag worden aangesloten.

3.2 Gebruikers aanspreken op eigen verantwoordelijkheid

Door deze verordening vast te stellen kunnen investeringen van de gemeente optimaal worden benut (afkoppelprojecten). Tevens kan in buitengebied worden gehandhaafd op aangesloten regenwater op het drukrioleringssysteem indien dat tot problemen leidt.

Kanttekeningen

In de loop van 2020 wordt de uitkomst van de klimaatstresstest bekend. Dit kan gevolgen hebben voor het niveau van investeringen. Op dit moment is uitgegaan van een gelijkblijvend budget en daarmee een stabiel tarief van de rioolheffing de komende planperiode (exclusief inflatie-correctie). Afhankelijk van het gekozen risico-niveau (weinig risico op wateroverlast zal mogelijk leiden tot een hoger investeringsniveau), hiervoor komen we met een separaat voorstel als blijkt dat het significant afwijkt van de huidige uitgangspunten.

Financiën

De rioolheffing is berekend over een lange periode (20 jaar). Ook in deze periode blijft het tarief stabiel (exclusief inflatie-correctie). Wij hanteren sinds het vigerende plan het zogenaamde ideaalcomplex, waarbij de investeringen direct worden gedekt uit de inkomsten van de rioolheffing. Deze investeringen worden dus niet geactiveerd. De landelijke trend van een (op termijn fors) stijgende rioolheffing door de opeenstapeling van kapitaallasten hebben wij daardoor niet. Daardoor is het verloop van de rioolheffing al jaren stabiel (zelfs gedaald) en kan het tarief ook stabiel blijven. Met name op lange termijn zal het verschil tussen ons tarief en dat van andere gemeenten -die hun investeringen wel activeren- steeds groter worden.

Communicatie

Het GRP 2020-2024 ligt nu ter beoordeling voor. Nadat u het plan hebt vastgesteld, maken we via internet en in dag- of weekbladen bekend hoe inwoners van onze gemeente kennis nemen van de inhoud van dit GRP. Ook zullen we dit plan met het raadsbesluit, toezenden aan waterschap Hunze en Aa's, waterschap Drents Overijsselse Delta en Provincie Drenthe.

Burgerparticipatie

Via de (riool)projecten betrekken we de bewoners bij het waterbeheer in hun omgeving. Bewoners, eigenaren en gebruikers benaderen we per project. Dit kan middels voorlichtingsavonden maar ook via werk- en klankbordgroepen.

Uitvoering

Uitgangspunt is en blijft dat we de goede dingen doen en dingen goed doen. Bij de uitvoering van maatregelen zoeken we steeds naar een balans tussen de kosten en de baten. Op basis van het verkregen inzicht in de werking van ons water- en rioolsysteem bepalen we welke maatregelen noodzakelijk zijn om uit te voeren.

We stellen jaarlijks programma's op waarin gedetailleerd is omschreven wat we waar en wanneer gaan doen. Dit gaat altijd in afstemming met andere afdelingen, zodat alles integraal wordt opgepakt. Ook stemmen we maatregelen af met onze waterketenpartners.

Samenvatting voor publicatie Schakel (max. 5 regels)

Om een goedwerkend en robuust water- en rioolsysteem te borgen, hebben we ons beleid vastgelegd in een Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP). Volgens de Wet Milieubeheer zijn we als gemeente ook verplicht om een vastgesteld GRP te hebben. In dit plan is het beleid voor de komende vijf jaar beschreven en financieel onderbouwd.

Bijlagen

1. Gemeentelijk Rioleringsplan 2020-2024, concept d.d. 3 december 2019.
2. Verordening afvoer hemelwater en grondwater, concept d.d. 3 december 2019.
3. Verordening subsidie afkoppelen regenwater, concept d.d. 3 december 2019.

Met vriendelijke groet,

Het college van de gemeente Aa en Hunze,

mevrouw mr. M. Tent
secretaris

de heer A.W. Hiemstra
burgemeester